DON SCRÚDAITHEOIR

SCRÚDUIMHIR ☛ [ ]

Iomlán Na Marcanna [ ]

AN ROINN OIDEACHAIS AGUS EOLAÍOCHTA

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH 2001

EACNAMAÍOCHT BHAILE

GNÁTHLEIBHÉAL

DÉ hAOINE, 15 MEITHEAMH - TRÁTHNÓNA 2.00 - 4.00

Iomlán na Marcanna 240

STAMPA AN IONAID

Don scrúdaitheoir amháin	
CEIST	MARC
Roinn A (Iomlán)	
Roinn B 1	
2	
3	
4	
5	
6	
IOMLÁN ➡	
GRÁD ➡	

TREORACHA

1. **Roinn A - 80 marc.**
   Freagair 16 (sé cinn déag) de na ceisteanna ó Roinn A; tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

2. **Roinn B - 160 marc.**
   Freagair 4 (ceithre) ceist ó Roinn B; tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

3. ***Freagair na ceisteanna sna spásanna atá ann dóibh.***

4. Ní mór an freagarleabhar comhlánaithe a thabhairt ar ais d'fheitheoir an scrúdaithe.

THALL→

ROINN A

80 marc

Freagair 16 (sé cinn déag) de na ceisteanna seo a leanas. Tá na ceisteanna uile ar aon mharc.

1. Cad a chiallaíonn **aiste *bia cothromaithe?*** ______________________________

____

____

2. Ticeáil [✓] **ceithre** bhia atá liostaithe thíos ar foinsí maithe cailciam iad.

Rís	☐	cabáiste	☐
Sairdíní	☐	mairteoil	☐
Iógart	☐	oráistí	☐
Prátaí	☐	bainne	☐

3. Ainmnigh maisiú éagsúil a bheadh oiriúnach do **gach ceann** de na bianna seo a leanas.

BIA	**MAISIÚ**
(i) Iasc griollta	**(i)**
(ii) Pióg an aoire	**(ii)**

4. Liostaigh **ceithre** riail ba chóir a leanúint agus bia á stóráil agat.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(iv) ______________________________

5. Tabhair **dhá** chúis a riartar anlann le bia.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

6. Mol modh cócarála atá oiriúnach do **gach ceann** de na bianna seo a leanas:

BIA	MODH CÓCARÁLA
(i) gríscín muiceola	(i)
(ii) pasta	(ii)
(iii) sicín iomlán	(iii)
(iv) arán donn	(iv)
(v) úlla	(v)

7. Tabhair buntáiste **amháin** agus míbhuntáiste **amháin** a bhaineann le fógraíocht.

Buntáiste____

____

Míbhuntáiste ______________________________________

____

8. Cuir in iúl le tic [✓] cé acu fíor **nó** bréagach atá **gach ceann** de na ráitis seo a leanas.

	FÍOR	BRÉAGACH
(i) Ciallaíonn ceannach ar cairde *'ceannaigh anois, íoc níos déanaí'*.		
(ii) Is éard is buiséad ann ná plean le hairgead a chaitheamh agus a choigilt.		
(iii) Is éard is ioncam iomlán ann ná an pá a thugtar abhaile tar éis asbhaintí.		

9. Cén t-eolas a thugann an tsiombail seo don tomhaltóir?

____

____

____

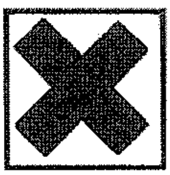

10. Ainmnigh athrú fisiceach **amháin** a thagann ar bhuachaillí agus athrú fisiceach **amháin** a thagann ar chailíní le linn caithreachais.

Buachaillí____

Cailíní____

11. Liostaigh **trí** bhealach atá ag an duine chun an baol a bhaineann le galar croí a laghdú.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

12. Ticeáil [✓] an freagra ceart.

Is éard is toirchiú ann ná

(i) ubh a scaoileadh as ubhagán. ☐

(ii) nuair a chomhcheanglaíonn an speirm leis an ubh. ☐

(iii) dianscaoileadh líneáil na broinne. ☐

13. Cén fáth a gcuirtear clóirín sa soláthar poiblí uisce? ______________________________

____

____

14. Tabhair **dhá** shampla de threalamh sábháilteachta dóiteáin a mholfá don teach.

(i) ______________ **(ii)** ______________

15. Déan cur síos ar an gcóireáil gharchabhrach a bheadh oiriúnach do ghearradh mion. ________

____

____

16. Liostaigh **cúig** rud a gheobhfá i mbosca fuála.

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

(iv) ______________________________

(v) ______________________________

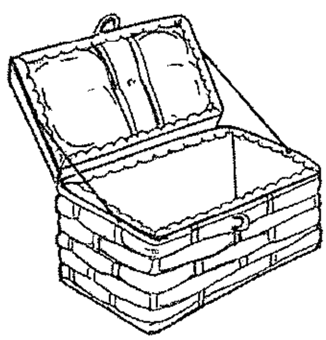

17. Taispeáin le [✓] cé acu nádúrtha **nó** saorga atá **gach ceann** de na fabraicí seo a leanas.

FABRAICÍ	NÁDÚRTHA	SAORGA
Cadás		
Poileistear		
Olann		
Lycra		
Síoda		

18. Cén t-eolas a thugann an tsiombail seo don tomhaltóir?

____

____

____

19. Cuir in iúl le [✓] cé acu fíor **nó** bréagach atá **gach** ceann de na ráitis seo a leanas.

	FÍOR	BRÉAGACH
(i) Is sampla d'fhabraic fhite é bréidín.		
(ii) Tréigeann fabraic bhuandathach nuair a nitear í.		
(iii) Ní fabraic ionsúiteach é éadach tuáillí.		

20. Ainmnigh an **dá** ghreim bhróidnéireachta atá léirithe thíos.

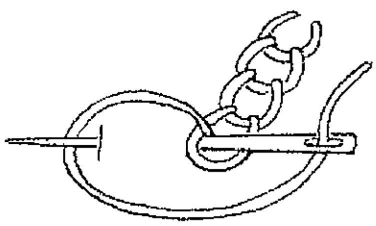

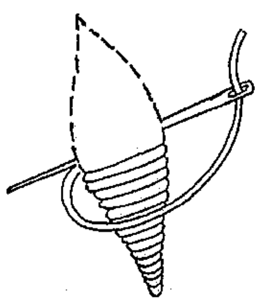

(i) ______________________ **(ii)** ______________________

ROINN B
160 marc

Freagair ceithre cheist ón roinn seo.

1. Molann treoirlínte reatha maidir leis an aiste bia dúinn gur cheart go mbeadh níos mó torthaí a bheith againn inár n-aiste bia laethúil.

(a) Tabhair **trí** chúis faoi go bhfuil tábhacht ag baint le torthaí san aiste bia.

(i) ______

(ii) ______

(iii) ______

(b) Mol **ceithre** bhealach le go mbeadh torthaí san áireamh san aiste bia.

(i) ______

(ii) ______

(iii) ______

(iv) ______

(c) Tabhair buntáiste **amháin** a bhaineann le torthaí a cheannach ***'ina séasúr féin'***.

Buntáiste ______

______

(d) Déan cur síos ar an gcaoi a n-ullmhófá **gach ceann** de na torthaí seo a leanas:

(i) úlla i gcomhair toirtín úll ______

______

(ii) líomóid atá le grátáil ______

______

(iii) fíonchaora i gcomhair sailéid torthaí úra ______

______

(iv) péitseog le hithe ______

______

2. (a) Liostaigh **ceithre** mhír eolais atá léirithe ar an mbosca uibheacha seo.

(i) ______________________

(ii) ______________________

(iii) ______________________

(iv) ______________________

(b) Cad a chiallaíonn *uibheacha saor-raoín ?*

____

____

(c) Tabhair **trí** chúis faoi go mbeadh sé go maith agus áisiúl go mbeadh uibheacha san aiste bia.

(i) ____

(ii) ____

(iii) ____

(d) Beartaigh biachlár bricfeasta cothrom do pháiste scoile agus mias uibheacha mar chuid den bhiachlár.

BIACHLÁR BRICFEASTA
____
____
____
____

(e) Ainmnigh na hearraí bia atá sa **bhiachlár** atá beartaithe agat agus a bhfuil baint acu le ceann éigin de na bia-ghrúpaí seo a leanas.

BIA-GHRÚPAÍ	EARRAÍ BIA
Grúpa Próitéiní	
Grúpa Torthaí/Glasraí	
Grúpa Bainne	
Grúpa Gránach/Áráin	

3. **(a)** Cad is tomhaltóir ann?

(b) Liostaigh **tri** threoirlíne ba chóir do thomhaltóirí a leanúint agus iad ag siopadóireacht.

(i)

(ii)

(iii)

(c) Is sampla de bharrachód é seo a fhaightear ar go leor táirgí.

010029 020021

Cén fáth a n-úsáidtear barrachóid?

(d) Liostaigh **trí** mhír eolais a mbeifeá ag súil lena bhfeiceáil ar admháil.

(i)

(ii)

(iii)

(e) Mínigh an téarma *'ceannach ar an mórchóir'*.

4. **(a)** Ainmnigh na codanna den chraiceann atá lipéadaithe le 1, 2, 3 agus 4.

1. ________________________

2. ________________________

3. ________________________

4. ________________________

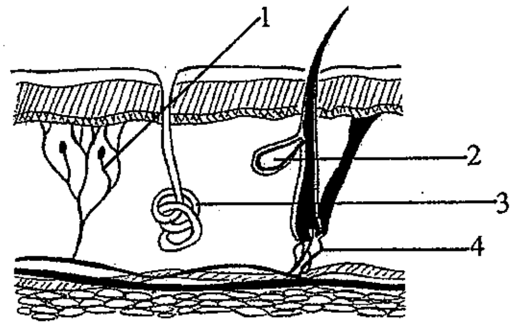

(b) Tabhair **trí** fheidhm atá ag an gcraiceann.

(i) ________________________

(ii) ________________________

(iii) ________________________

(c) Cad is cúis le boladh coirp?

____

____

(d) Liostaigh **<u>cúig</u>** threoirlíne ba cheart duit a leanúint chun sláinteachas pearsanta maith a chinntiú.

(i) ________________________

(ii) ________________________

(iii) ________________________

(iv) ________________________

(v) ________________________

5. Tá do theaghlach tar éis bogadh go dtí teach nua agus is gá cócaireán nua a cheannach.

(a) Cén sórt cócaireáin a mholfá?

(b) Liostaigh na pointí ba chóir a bheith mar threoir agat agus an cócaireán á roghnú agat.

(c) Mol roinnt bealaí chun fuinneamh a shábháil nuair a bhíonn an cócaireán á úsáid agat.

(d) Déan cur síos ar an gcaoi a nglanfá an cócaireán.

(e) Cén fáth a mbíonn dea-aeráil riachtanach nuair a bhíonn cócaráil ar siúl?

6. **(a)** Mol **trí** úsáid a bhaintear as teicstílí sa teach.

(i) ____________________

(ii) ____________________

(iii) ____________________

(b) Liostaigh **trí** phointe ba chóir a chur san áireamh agus fabraicí le haghaidh earra tí á roghnú agat.

(i) ____________________

(ii) ____________________

(iii) ____________________

(c) Sceitseáil agus déan cur síos ar earra tí atá déanta agat mar chuid de Staidéar Teicstílí.

Cur Síos ____________________

Sceitse

(d) Ainmnigh an fhabraic / na fabraicí a d'úsáid tú chun an t-earra sin a dhéanamh.

____

(e) Sceitseáil lipéad cúraim a bheadh oiriúnach don earra a rinne tú.

Lipéad Cúraim